

פרידה מחברה יקרה / חוה ישראלי

באנו היום להיפרד מחברתנו היקרה רחל אברמוביץ'. התמונה שעולה בזיכרוני - רחל וצבי הולכים יד ביד לעת ערב בשבילי הקיבוץ, זוג אוהב ותומך, ששרד את פגעי הדרכים והגורל וממשיך באופטימיות ליהנות מהיש ולהתגעגע למשפחה שמעבר לים.

תחנות בחייה, מהמעט שסיפרה:

- “ נולדה לפני 95 שנה באזור, שהפך מאוחר יותר לחלק מהונגריה.
- “ בית ציוני - אבא, אמא ושלושה ילדים. היא הצעירה.
- “ תנועות נוער - בתחילה בית"ר ואחר כך "השומר הצעיר".
- “ אנטישמיות והתנכלויות שונות לאורך ילדותה.
- “ הפרידה מההורים, שאותם לא ראתה יותר, וחיים בבית סבא וסבתא.
- “ ב-1944 עם כיבוש הונגריה על ידי הנאצים - נשלחה לאושוויץ.
- “ לאחר ימים מעטים הועברה למחנה עבודה, בו שהתה עד סוף המלחמה.
- “ לאחר המלחמה חזרה לעיירה ונפגשה עם המעט שנותר מהמשפחה - דוד ודודה. יחד איתם עברה לבודפשט.
- “ נדודים וטלטלות בדרך לא דרך. הגעה לאיטליה למחנה של יוצאי תנועות נוער, לקראת עלייה לארץ.
- “ הצטרפות לגרעין "הכובש". עלייה לארץ באונייה "חנה סנש".
- “ האונייה עולה על שרטון מול חופי נהריה. חילוץ על ידי לוחמי ההגנה ולילה ראשון בקיבוץ עברון.
- “ מעבר לשער העמקים ומשם לבית זרע.
- “ גיוס לפלמ"ח, עם כל חבריה לגרעין "הכובש", והשתתפות בלחימה במלחמת השחרור, אירוע חשוב ומשמעותי בחייה.
- “ רחל וצבי, יחד עם חבריהם לגרעין "הכובש", הגיעו לעין השופט ב-1948.
- “ למרות קשיי קליטה רבים הקימו משפחה, נולדו הבנים והחיים נכנסו למסלול חדש. ראשון נולד דן ואחריו ארן.
- “ רחל וצבי, שניהם מתערים בחיי הקיבוץ, פעילים ותורמים מיכולותיהם.

לאורך השנים עבדה רחל במקומות שונים - בגן הירק, בחינוך ועוד. היא מילאה תפקידים מרכזיים, ביניהם מזכירת קיבוץ, ריכוז מחסן בגדים, אקונומיה ועוד.. פציעתו של ארן הביאה עמה ימים קשים של דאגה ואי ודאות. רחל וצבי טיפלו בו במסירות רבה ודאגו, בעזרת הקיבוץ, לשיקומו והבראתו.

הבנים הקימו משפחות ועברו לחיות מעבר לים. לימים נולדו נכדים ונינים. ובנימה אישית - אהבתי את רחל, המטפלת שלי בגן, שידעה ללטף, לחבק ולאהוב אותנו, כאילו היינו ילדיה. אהבתי לבקר בביתם המסודר והיפה של רחל וצבי, לשמוע את גאווה על הגינה, הדליות היפות, שפורחות בה ולטעום מעוגת התפוחים. אהבתי לפגוש בה בדרכי הקיבוץ, כשהיא תמיד לבושה יפה, מקושטת כאילו כל יום הוא יום של חג.

מנחמים את הבנים ומשפחותיהם - דן וליסה, ארן וסוזן, ארבע הנכדות ושבעת הנינים. שלום לך רחל, את נפרדת מאיתנו שבעת ימים, מעש וסבל. הגיע זמן מנוחה ושלווה. היי שלום,

חוה - צוות אבלות

רחל ובלה וילפנד עם קב' גפן

רחל עם הילדים בטיול